

## Іншомовне в новій лексиці (матеріали до словника)

2010 р. в Інституті української мови було опубліковано словникові матеріали «Нові й актуалізовані слова та значення» (2002–2010) за авторства В. Балог, Н. Лозової, Л. Тименко, О. Тищенко, де зафіксовано нову й актуалізовану лексику й фразеологію, а також раніше відому лексику, ще не зафіксовану в лексикографічних джерелах, але поширену в сучасній мові. Призначення Матеріалів – виявити нове в лексичному й фразеологічному складі сучасної української мови й продемонструвати якісні та кількісні зміни відносно вже наявного в узусі або зафіксованого в словниках, а також бути джерелом для створення нормативних словників української мови. У 20-му випуску «Лексикографічного бюлетеня» (2011) на прикладі словникових статей, пробних до наступного випуску Матеріалів, запропоновано форму зв'язку інформації в Матеріалах з інформацією в інших лексикографічних джерелах. Цей зв'язок виявляється, зокрема, на рівні паспортизації реєстрових одиниць (позначкою ˇ) і скорочених назв словників наприкінці словникової статті (знаками \*, \*\* та ін.) (див. список умовних позначень).

У пропонуваніх словникових статтях опрацьовано іншомовну або створену на іншомовній основі нову лексику.

### Матеріали до словника

**АЙПАД** див. iPad.

**АЙПОД** див. iPod.

**АЙФОН** див. iPhone.

**АНІМЕ** (англ. anime, від animation – анімація), невідм., с. Японські мультфільми з характерною графікою, напр., у стилі манга, признач. перев. для підлітків та дорослих. *Ілля Семенов розповів, що в новому сезоні QTV удвічі покращив свої показники за аудиторією 14–49 завдяки «трьом китам», на яких тримається канал – реслінгу, аніме та мультиплікаційним серіалам пакету Nickelodeon (СТБ-С, 19.10.2010).*

**БАН** (англ. ban – заборона, оголошення поза законом, вигнання), у, ч., інт. Покарання порушника правил поведінки на форумі або в чаті через блокування його акаунту, внаслідок чого користувач не може продовжувати спіл-

кування; вигнання. *Забороняється.. імітувати в ході дискусії тупість і нерозуміння, приписуючи опонентові у відповідь на його цілком виразне твердження щось, чого опонент не стверджував, закопуючи тим самим тему дискусії в словесному смітті. За подібні дії невідворотно послідує покарання баном* (УР, 11.01.2010). Зафікс. у УЖ\* (вокзал).

**БАНЕРОПОКАЗ** (англ. banner – прапор, транспарант і показ), у, ч., інт. Демонстрування банера користувачеві сайту. *Західно-Українська банерна мережа (ЗУБМ). Охоплює понад 90% регіонального ринку інтернет-реклами, більше 1000 регіональних сайтів різноманітної направленості, що становить 500 000 банеропоказів щоденно* (Агенція ІР, 29.01.2011); *Автор Носкрипта заробляв трохи грошей на банеропоказах зі свого сайту* (Google, 4.04.2011).

**БАЇНИТИ**<sup>2</sup> (див. бан), ю, иш, недок., забанити, ю, иш, док., кого, інт., сленг. Блокувати акаунт користувача інтернет-ресурсу в разі порушення ним правил форуму або чату, позбавляючи його права спілкуватися; виганяти. *Якщо ви проголосуєте, щоб не банити – банити не буду, але й скарги тоді розглядатися не будуть, ображайтеся на себе* (ХФ, 4.04.2011). Зафікс. у СУМ\*, ВТССУМ(Б)\* (мити, бити).

**БАН-ЛІСТ** (англ. banlist, див. бан і list – список), граф. бан-лист, бан-лист, а, ч., інт. Список покараних (забанених) користувачів певного інтернет-ресурсу у спеціальній програмі або в розділі на форумі. *Від сьогодні на нашому сервері встановлено банлист і статистику Psychostats. Відтепер ви можете бачити список всіх забанених на сервері і передивлятися статистику у нас на сайті* (Казант, 5.04.2011); *Увага! В разі флуду, «спамер» потрапляє в бан-лист. Є питання?* (Google, 4.04.2011).

**БАЇНИЙ**: Банний лист, інт., сленг. – тс. бан-лист. *Правила форуму, запитання до модератора, банний лист* (ФУП, 4.04.2011). Зафікс. у СУМ\*.

**БАЇНЯ**<sup>3</sup> (див. бан), і, ж., інт., сленг. 1. Тс. бан. *Хто буде спамити, одразу отримає баню* (Google, 4.04.2011).

2. Тс. бан-лист. *Баня* [назва розділу на форумі]. *Усього в Бані 34561 користувачів. Користувач. Коли прийшов. Коли вийде. Сільки лишилось. За що покараний* Зафікс. у ВТССУМ\* (І. лазня, прочухан; ІІ. купол), СУМ\* (І. це: прилад для нагрівання; ІІ. це: сферична поверхня); УМТ\* (задній прохід); Орф-2009\*.

**БІЗНЕС-КОМУНІКАТОР** (див. комунікатор), а, ч. Комунікатор з набором застосувань і функцій, актуальних для ділової людини (органайзер, GPS, розпізнавач візитівок тощо). *Бізнес-комунікатор.. ASUS створив ідеальну модель: новинка не розрядиться в самий непотрібний момент, забезпечить*

надійним і якісним зв'язком і навіть зможе підказати хороший маршрут, щоб швидко дістатися до важливої зустрічі (Дешевше, 29.01.2011).

**БЛЕК-МЕТАЛ** (англ. black metal, black – чорний), *граф.* блек-метал, блек метал (*реком.:* блек-метал), у, ч., муз. Екстремальний напрям металу, музиці якого властиві зацикленість та одноманітність, а текстам – антирелігійна, сатанинська тематика (від назви альбому Black Metal групи Venom). У славному місті-герою Городоку сталася визначна подія...: єдиний за останні 5 років концерт культових *Nokturnal Mortum*.. Звісно ж, справжні поціновувачі патріотичного **блек-металу** аж ніяк не могли дозволити собі пропустити таке (Городоцький МС, 26.10.2010). Зафікс. у ВТССУМ(Б)\*\* (невідм.: надважка версія хеві-метал).

**БЛЕК** (див. **блек-метал**), у, ч. муз., сленг. Блек-метал. *Нарешті справжні фанати і просто знайомі зі справжнім блеком дочекалися на своїй вулиці свята. Отож довгоочікувані, неперевершені і в своєму особливому репертуарі Nokturnal Mortum в Городку цієї осені* (Городоцький МС, 18.09.2010). Зафікс. в УЖ\* (негроїд, уродженець Кавказу).

**БЛЕКЕР** (див. **блек-метал**), а, ч., муз., сленг. Виконавець або прихильник блек-металу. *Є дуже гарні блекери з Норвегії Morgul. Переслуховую з великим задоволенням Parody Of The Mass* (Городоцький МР, 4.01.2011).

**БЛЕКОВИЙ** (див. **блек-метал**), а, е, муз., сленг. Прикм. до **блек**. *Так було в мене в свій час з блековим Emperor – ніби культова банда, засновники симфо-блеку, але попри їх статус я їх не сприймаю взагалі через надмірну складність композицій* (Городоцький МР, 5.01.2011).

**БЛЕКУШНИЙ** (див. **блек-метал**), а, е, муз., сленг. Тс. **блековий**. *А хтось слухав шведську блекушну банду War?* (Городоцький МР, 4.01.2011).

**БРУТАЛ** (див. **бруталь-метал**), ч., муз., сленг. 1. у. Тс. **бруталь-метал**. *Малому дуже подобається грайндкор чеської школи. Страшенно любить танцювати під Rubifaso Mikufo і ще Oritz. Що ж до бруталу, тут менша цікавість, оскільки там мелодії не такі структуровані* (Городоцький МС, 5.02.2011).

2. а. Брутальна людина. // Прихильник або виконавець брутал-металу. *Я не панк, я брутал* (Google, 8.04.2011).

**БРУТАЛ-МЕТАЛ** (англ. brutal metal, brutal – грубий, жорстокий), *граф.* брутал-метал, брутал метал (*реком.:* брутал-метал), ч., муз. Напрямок дез-металу, якому властиві ще більша жорсткість, екстремальність, виражені у швидкому ритмі, важкому звучанні гітар, грубому, агресивному вокалі, у текстах, максимально сповнених тематикою насилля, смерті. *На «Саботажі» було все: панк-рок, альтернативний метал, брутал-метал* (20хв, 8.04.2011).

**ВЕБ-БЛОКНОТ** (з *англ.* web pad, web – мережа, pad – блокнот), а, ч. Тс. **інтернет-планшет**.

**ВЕБ-ПЛАНШЕТ** (з *англ.* web tablet, web – мережа, tablet – планшет), а, ч. Тс. **інтернет-планшет**.

**ВЕБ-ПОШТА** (*англ.* web – мережа і пошта), и, ж. Послуга пересилання електронних повідомлень, зокрема аудіо, відео, у мережі інтернет. Є *розповсюдженими такі сервіси: пошукова система, .. веб-пошта, зберігання в інтернеті різної інформації, календар* (Агенція ІР, 29.01.2011).

**ВІАГРА** (*англ.* viagra, від. vigor – енергія, Niagara – Ніагара), и, ж. Препарат для лікування розладів ерекції (від оригінальної назви Віагра, Viagra американської фірми «Pfizer»). *Гранатовий сік названий природною віагрою. Журнал Forbes опублікував список найбільш корисних для здоров'я людини продуктів* (Новини, 5.07.2010).

**ВІДБАНІТИ** (див. **бан**), юю, юєш, *док., кого-що, інт.* Тс. **розбанити**. *Адміни, прошу, не розумію по якій причині я забанений, прошу відбанити* (cs. telelan.com.ua, 29.01.2011).

**ВІДЖЕТ** (*анг.* widget – засіб, пристосування), а, ч., *інт.* Тс. **гаджет 2**. *Віджети і кнопки для встановлення на сайти і блоги від соціальних мереж* (Google, 8.04.2011).

**ВІРТ** (від *англ.* virtual – віртуальний, який існує в інтернеті), у, ч., *інт., сленг.* Віртуальний світ – спілкування, стосунки тощо в мережі Інтернет; протил.: реал. **Вірт...** *Перевернута свідомість... Чати, чати, чати... Чатимось до почервоніння в очах, від світла монітора та їдучого сигаретного диму* (Хай-Вей, 23.03.2011).

**ГАДЖЕТ** (*англ.* gadget – засіб, пристосування), а, ч. 1. Портативне технічне пристосування, перев. високотехнологічне цифрове, яке звичайно підключають до персонального комп'ютера (плеєр, мікрофон та ін.). **Гаджет** *вийшов дійсно цікавим. Його комплектний 6-дюймовий дисплей e-ink з роздільною здатністю 800x600 тепер підтримує 16 градацій сірого, а не 4, як у попередньої версії Kindle* (Дешевше, 29.01.2011); *Французи розробили гаджет, який дозволить спілкуватися у Facebook .. У США гаджет буде продаватися за ціною 129 доларів. Super Tooth HD кріпиться на сонцезахисному козирку в салоні автомобіля* (Коресп. 24.03.2011) // Будь-яке пристосування. *Придумали гаджет для взуття проти ковзання* (фото) (Леді, 4.11.2010).

2. *інт.* У програмному забезпеченні – пристосування, яке надає додаткову інформацію, напр., про погоду, курси валют тощо; віджет. *Вставте гаджет «Погода» на свою домашню сторінку* (Google, 23.03.2011).

**ДАЙКІРІ**, *невідм., ч. і с.* Коктейль на основі рому й цукру (перев. з лимонним соком) (від назви містечка Daiquiri на Кубі). *Аомаме пила дайкірі* — ром з лимонним соком (Х. Мураками, 1Q84, перекл. І. Дзюби); *Дайкірі*. *Придумали: американські інженери, що рятувалися від Кубинської спеки на родовищах* (РБ, 21.02.2010).

**ДЕЗ** (див. **дез-м'єтал**), у, ч., муз., сленг. Тс. **дез-м'єтал**. *Дез, брутал... то насправді жорстокість... то біль, кров...* (Дак, 8.04.2011).

**ДЕЗ-М'ЄТАЛ** і **ДЕТ-М'ЄТАЛ** (англ. death metal, death – смерть), *граф.* дез-метал, дез метал, дет-метал, дет метал (*реком.*: дез-метал, дет-метал), у, ч., муз. Екстремальний напрям металу, музиці якого властиві агресивність, швидкість, інтенсивність важких гітарних і барабаних партій, своєрідний вокал – гроул, а текстам – темна, кривава, смертельна тематика (від назви групи Death (Mantas) або від назви демо Death Metal групи Possessed). *Група існує ось уже 9 років. Доволі солідний вік для дез-метал сцени, ще й в Україні і у Львові* (Городоцький МС, 5.02.2011).

**ДЕЗНЯ** (див. **дез-м'єтал**), і, ж., муз., сленг. Тс. **дез-м'єтал**. *Та взагалі – важко сказати, який [напрямок музики] подобається найбільше, це під настрій – то дезня чорна, то щось легше* (Городоцький МС, 2.10.2010).

**ДЕЗОВИЙ** (див. **дез-м'єтал**), а, е, муз., сленг. Прикм. до **дез**. *Дезова дефіляда за участі монстра м'ясної сцени STICKOXYDAL (Goregrind) – Білорусь* (ВКонт., 14.02.2011).

**ДЕМО-ВЕРСІЯ** (англ. demo – демонстраційний запис і версія), іі, ж. Тс. демо – демонстраційний запис (УЖ). *Ігри, трейлери, демо-версії, фільми і ТБ-шоу представлені в онлайн-магазині PlayStation Store* (Дешевше, 29.01.2011).

**ДЕТ-М'ЄТАЛ** див. **дез-м'єтал**.

**ДУМ**, у, ч., муз., сленг. Тс. **дум-м'єтал**. *Swallow the Sun. прекрасний колектив, класний дум. Не похоронний чи маніакально-депресивний а-ля esoteric. Гарно, мелодійно, красиво і сумно* (Городоцький МР, 4.01.2011).

**ДУМ-М'ЄТАЛ** (англ. doom metal, doom – доля, фатум, загибель), *граф.* дум-метал, дум метал, (*реком.*: дум-метал), у, ч., муз. Екстремальний напрям металу, якому властиві дуже повільний темп та настрої відчаю, страху, приреченості. *Засновниками дум-металу вважається британський гурт Black Sabbath* (Yandex, 19.04.2011).

**ЕСЕМ'ЄСКА**, и, ж., розм. Тс. СМС. *Ми не перший рік відпочиваємо в Єгипті.. Коли нам прийшла есемеска з дому »Що у вас там робиться?», ми включили Бі-Бі-Сі (Н-100, 01.02.2011). Зафікс у ЛСІ\*; ДПСУЛ\*.*

**ЗАБАЇНИТИ** див. **баїнити**.\*

**ЗАБА́НЕНИЙ** (див. **ба́н**), а, е, *інт., сленг.* Дієприкм. пас. мин. до **заба́нити**. *Адміні, прошу, не розумію по якій причині я забанений, прошу відбанити* (cs.telelan.com.ua, 29.01.2011); // у знач. *прикм. Не переживайте ви не одні, нас багато, я теж забанений* )))) (cs.telelan.com.ua, 29.01.2011).

**ЗМІКСУВА́ТИ** див. **міксува́ти**.

**ІНТЕРНЕ́Т-ПЛАНШЕ́Т** (*англ.* internet tablet, tablet – планшет), а, ч. Плаский невеликий (розміром із книжку) комп'ютер із сенсорним екраном, який поєднує якості ноутбука й смартфона і може бути постійно під'єднаним до інтернету через Wi-Fi. *Компанія Dell продемонструвала інтернет-планшет Mini 5. Такий пристрій оснащується 5-дюймовим сенсорним дисплеєм з роздільною здатністю 800×480 пікселів* (Google, 26.03.2010).

**КЛІК** (*англ.* click – клацання, клацати), у, ч., *сленг.* 1. Натискування лівою кнопкою миші або торкання тачпаду для вибору команди, інструмента тощо; клацання. *STR.. це відношення кількості натискань (кліків) на банер до кількості показів банера, яке виражається у відсотках* (Агенція ІР, 29.01.2011).

2. Перехід на іншу інтернет-сторінку натискуванням лівої кнопки миші. *Ви не платите за покази реклами. Ви платите за «кліки» – стовідсоткові переходи на Ваш сайт* (Агенція ІР, 29.01.2011).

**КЛІКА́БЕЛЬНИ́СТЬ** (див. **клік**), ості, ж. Власт. за знач. **кліка́бельний**. *Параметр, який визначає «натискуваність» (клікабельність) банера. Відношення кількості натискань (кліків) на банер до кількості показів банера, яке виражається у відсотках* (Агенція ІР, 29.01.2011).

**КЛІКА́БЕЛЬНИ́Й** (див. **клік**), а, е. Який відкривається кліком, діє (про посилання, малюнок, банер тощо). *Суркіса зобов'язали провести Конгрес ФФУ. Документ клікабельний* (Обозреватель, 14.01.2011)

**КОМУНІКА́ТОР** (*англ.* communicator – передавальний механізм), а, ч. КПК з телефонним модулем. *Комунікатор HTC Desire – це максимальний спектр мультимедіа, переваги операційної системи Android, тривала автономність роботи, поєднання висококласного виконання і зручності використання* (Дешевше, 29.01.2011).

**КОРПСЕ́ЙНТ** див. **пейнтко́рпс**.

**КПК** [ка-пе-ка́], *невідм., ч.* Скор.: кишеньковий персональний комп'ютер. *КПК – це аналог настільного комп'ютера з тими самими, але спрощеними додатками – офіс, інтернет, ігри, МПЗ-плеєр* (Google, 4.04.2011).

**ЛОГІ́Н**, (*англ.* login – вхід, початок, ім'я при реєстрації), а, ч. Реєстраційне ім'я користувача системи; псевдонім, нік. *Іноді під акаунтом мають на увазі ім'я користувача системи (логін) і його пароль* (Агенція ІР, 29.01.2011).



**МАСТЕРИНГ** (англ. mastering – виготовлення еталону), у, ч., муз. Остаточне оброблення зведеного аудіозапису й перенесення його на певний носій для тиражування. Як відомо, *мастеринг* *Silicone Magic* робився на *Beast Studio*, з надр кузні якої вийшли такі шедеври, як *Mental Demise*, *Datura*, *Epicrise*, *Vulvulator*.. Солідно, як-не-як (Городоцький МС, 5.02.2011).

**МЕТАЛХЕД** (англ. metal head – металева голова), а, ч., муз., сленг. Виконовець або прихильник музики в стилі метал; металіст. *Кілька разів в організаторів з різних причин зривалися концерти з участю «Hell:On», і в кінці-кінців по дорозі до сусідньої Польщі вдалось запросити їх відлабати для металхедів Львова і не тільки* (Городоцький МС, 21.04.2010).

**МЕДІА-...** (від англ. media – ЗМІ, від лат. medium – посередник). Перша або кінцева частина слів, яка вказує на зв'язок явища, предмета, особи з: а) ЗМІ: медіа-вплив, медіа-комплекс; б) створенням, поширенням реклами: медіа-план, медіа-пропозиція тощо; в) (*і ...МЕДІА*) вміщенням, поширенням інформації взагалі: медіа-плеєр, медіа-жанр, мультимедіа тощо.

**МЕДІА-ЖАНР**, граф. медіажанр, медіа-жанр (реком.: медіа-жанр), у, ч. Тип подання інформації – новини, хроніка, репортаж, телефільм та ін. *18 вересня 2010 року у головному читальному залі Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка .. відбулася презентація відеозбірки поезій Юрія Андруховича «Цинамон». Цей проект є втіленням нового медіажанру, що поєднує музику, відео і поезію* (НБ, 29.09.2010); *Проект «Porto Franko 2010» не містить в собі жанрових та стилістичних обмежень, поєднує різні види мистецтва (музика, кіно, театр, візуальне мистецтво, література, синтетичні та медіа-жанри) та різні стиліові напрями* (<http://nashemisto.if.ua>, 5.08.2010).

**МЕДІА-ПОЕЗІЯ**, граф. медіапоезія, медіа-поезія (реком.: медіа-поєзія), ії, жс. Тс. **відеопоезія**. *Найактивніше медіапоезія продукується саме у західних країнах, зокрема Німеччині, Угорщині та Латвії. В Україні цей жанр щойно розвивається* (НБ, 29.09.2010); *Брав участь у роботі журі фестивалю медіа-поезії «Вентилятор» у Центрі Сергія Курьохіна* (estatetop.org.ua, 18.04.2011).

**МОДЕРАТОР** (англ. moderator — регулятор, арбітр, посередник), а, ч., інт. Користувач інтернет-ресурсу (форуму, чату), який стежить за дотриманням правил іншими користувачами: має право редагувати, видаляти некоректні повідомлення, карати баном порушників правил. *Якщо ви помітили порушення правил спільноти, повідомляйте відразу ж доглядачам у коментарі до спеціального посту «Книга скарг і пропозицій» в спільноті.. Ні модератор,*

ні помічники за всім доглянути не мають змоги, от тому допомога учасників дуже важлива (РУ, 11.01.2010). Зафікс у СУМ\*, ВТССУМ(Б)\* (пристрій у клавішних інструментах для регулювання сили звуку), ССІН\* (*ще*: телеведучий у кадрі); НСЗ\* (фахівець, який займається формуванням іміджу нового продукту).

**МОДЕРАТОРСЬКИЙ** (див. **модератор**), а, е. Належний модератору, зроблений модератором. *Забороняється.. створювати записи, які неможливо коментувати (у зв'язку з забороною або приховуванням коментарів) та записи, що знаходяться під замком. Це правило не поширюється на спеціальні модераторські записи* (РУ, 11.01.2010); **Модераторські права**.

**МОДЕРАЦІЯ** (див. **модератор**), її, ж. *інт.* Тс. **модерування**. *Якщо це прохання буде почуте переважною більшістю користувачів, модерация буде непотрібна* (gro-za.pp.ua, 23.12.2010).

**МОДЕРУВАННЯ** (див. **модератор**), я, с., *інт.* Контроль за змістом інтернет-ресурсу, здійснюваний модератором. *Наглядову раду створили із метою модерування коментарів, які будуть надходити на сайт про діяльність волинських депутатів, аби відсікти недостовірну інформацію* (pravda.lutsk.ua, 19.04.2011).

**МОДЕР** (див. **модератор**), а, ч., *сленг.* Тс. **модератор**. *Щоб стати модером, потрібно мати мінімум 20 повідомлень, але не флудити, флуд викидаю і роблю зауваження!* (onlyforgirls.at.ua, 4.02.2010).

**НЬЮ-МЄТАЛ** (*англ.* nu metal, від new metal – новий метал), *граф.* нью-метал, нью метал, (*реком.*: нью-метал), у, ч. Альтернативний напрям металу, що поєднує його з іншими стилями – гранж, хіп-хоп, фанк та ін., і музиці якого властиві перев. електронне звучання, інтенсивні гітарні рифи, відсутність традиційного для металу соло. *Before the Dawn – слухається приємно, але то по-любому занудний нью-метал, хоча сподобалась річ – Dying Sun* (Городоцький МР, 4.01.2011).

**ОНЛАЙН-...** (*англ.* online, від on line — на лінії), *інт.* Перша частина складних слів, що означає «який здійснено в режимі реального часу, онлайн-новий», напр.: онла йн-по купка, онла йн-конференція, онла йн-зв'язок та ін. *55% онлайн-покупок і замовлень здійснюються на сайтах, знайдених через пошукові системи* (Агенція ІР, 29.01.2011).

**ОНЛАЙН-МАГАЗИН**, у, ч. Сервіс в Інтернеті, який дає можливість вибирати, замовляти й оплачувати товари у режимі онлайн. *Ігри, трейлери, демо-версії, фільми і ТБ-шоу, представлені в онлайн-магазині PlayStation Store* (Дешевше, 29.01.2011).

**ПЕЙНТКОРПС** і **КОРПСПЕЙНТ** (*англ.* paintcorpse, corpsepaint, paint – фарба, corpse – труп), *граф.* пейнткорпс, пейнт-корпс, корпспейнт, корпс-



пейнт (*реком.*: пейнткорпс, корпспейнт), у, ч., муз. Грим (перев. чорно-білий), який використовують виконавці блек-металу, щоб викликати похмурі, потойбічні асоціації. – Блек метал безпосередньо асоціюється з **пейнт-корпсом**. Дехто вважає, що гримуватися банально і старомодно. Як ви вважаєте? – Для нас важливий **пейнт-корпс** як допоміжний засіб. Вміло підібрана маска сприяє кращій концентрації музикантів (Городоцький МС, 5.02.2011).

**ПЕРЕМОДЕРАЦІЯ** (*див. модератор*), її, ж. Повторна модерація. В цій спільноті використовується два покарання за порушення її правил: бан і **перемодерація**. Другий вид використовується головним чином до «дописувачів», помічених у схильності до написання так званих «набросів» (УР, 11.01.2010).

**ПОСЛЄМИТИСЯ** *див. слємитися*.

**ПРОМО** (*англ. promo, від promotion – сприяння, просування*), *невідм., с.* Продукція, акція, дія та ін., метою яких є просування на ринку, популяризація чого-, кого-н. Студія дає можливість диджеям записати **промо** (Google, 1.04.2011).

**ПРОМО-...** (*див. промо*). Перша частина складних слів, яка означає «промоційний»: про мо-захід, про мо-альбом та ін.

**ПРОМО-ТРЕК** (*див. промо і трек*), а, ч. Трек, записаний і поширений з рекламною метою. Не так давно в інтернеті ви виклали для загального огляду три **промо-треки** з вашого майбутнього альбому, котрий має кодову назву *Silicone Magic* (Городоцький МС, 5.02.2011).

**ПРОМОТУВАННЯ** (*див. промо*), я, с. Дія за знач. **промотувати**; промоушн, промоція. Учасники зобов'язані брати участь у всіх заходах, пов'язаних з виробництвом Проекту, його рекламуванням і **промотуванням** (СТБ-С, 4.11.2010); До складу служби просування бренду увійшли .. відділ **промотування** й анонсів, який очолила Леся Терещенко та відділ просування бренду (Сост., 20.01.2011).

**ПРОМОТУВАТИ**<sup>2</sup> (*див. промо*), ую, уеш, *недок., що*. Сприяти популяризації, просуванню, збуту товару, послуги тощо. Катерина до нас в універ із американцями приїздила **промотувати** один бізнес-тренінг (Ліга, 4.02.2011). СУМ\*, ВТССУМ\* (мотати якийсь час, нерозумно витратити щось).

**ПРОМОУШН-ПРОДЮСЕР** (*див. промо*), а, ч. Промоутер. На каналі створено службу просування бренду, керівником якої призначили Марину Шоломову, яка нещодавно прийшла на канал в якості **промоушн-продюсера** (Сост. 20.01.2011).

**ПРОМО-ФОТОГРАФІЯ** (*див. промо і фотографія*), її, ж. Фото, зроблене з рекламною метою. Навіть ілюстрації, де товщину моделі порівнюють

з олівцем, «злизаний» з аналогічних **промо-фотографій** іPod nano (Дешевше, 29.01.2011).

**ПРОМОЦІЙНИЙ** (див. **про́мо**), а, е. Прикм. до **промо́ція**<sup>2</sup>. **Промоційний** ролик України до Євро-2012 (Google, 1.04.2011).

**ПРОМО́ЦІЯ**<sup>2</sup> (див. **про́мо**), ії, ж. Популяризація, рекламування, просування товару, ідеї, особи тощо; промоушн, промотування. *Критик підходить до відеопоезії як до відеокліпу, але чому тоді не як до рекламного ролика (адже відеопоезія наразі хороша промо́ція конкретного автора)?* (Дніпро, 2010, №5, 154). РУС(Кр-Єф)\*\*, Грінч\*\* (підвищення); СУМ\* (переведення до вищого розряду); ССІН\* (заст.: присудження вищого наукового ступеня); УЛ-ХХ\*; ДПСУЛ\*.

**РЕА́Л**<sup>3</sup>, у, ч., сленг. Реальні, а не віртуальні стосунки, події, спілкування тощо; реальність; протил.: вірт. *У вірті ти зізнаєшся людині в коханні, а в житті боїшся сказати «привіт»... Міняю вірт на **реал*** (Б-Яс., 5.06.2010). Зафікс. у ВТССУМ\* (монета), ССІН\* (*це*: грошова одиниця Бразилії); СУМ\*, ВТССУМ(Б)\*, (*це*: П. друкарський стіл); Орф-2009\*.

**РОЗБА́НИТИ** (див. **ба́н**), юю, юєш, док., кого-що, інт. Розблокувати акаунт користувача інтернет-ресурсу, якого було забанено, повернувши йому можливість спілкуватися *Попрошу розбанити. Пояснити* [за що забанено]! (cs.novalan.com.ua, 12.04.2011).

**СІ́МФО** (див. **симфоме́тал** і **блек-ме́тал**), невідм., ч. і ж., муз., сленг. Тс. **симфоме́тал**. *Хотілося б точніше дати характеристику своїй музиці, глибшу, ніж «симфо» – так часто говорять, вловивши клавішні партії* (Городоцький МР, 5.02.2011).

**СІ́МФО-БЛЕК**, (див. **симфоме́тал** і **блек-ме́тал**), у, ч., муз. Напря́м, який поєднує симфо- та блек-метал. *Так було в мене в свій час з блековим Etrperor – ніби культова банда, засновники **симфо-блеку**, але попри їх статус я їх не сприймаю взагалі через надмірну складність композицій* (Городоцький МР, 5.01.2011).

**СИ́МФОМЕ́ТАЛ** (англ. symphonic metal – симфонічний метал), граф. симфометал, симфо-метал, симфо метал (*реком.*: симфометал), у, ч., муз. Гранічний напря́м металу, який поєднує метал і симфонічну оркестрову (або імітовану на синтезаторі) музику. – *Любиш симфоніку (не важливо класичну, чи **симфометал**)? – Люблю* (ГП, 12.01.2011); *І байдуже, що мені за сорок. Сучасний **симфометал**, готику і альтернативу я поважаю;* (Б-Лам., 21.12.2010).

**СИНГЛ** (англ. single – єдиний, одиничний), а, ч., муз. Магнітний звукознімач для електрогітари, який складається з однієї котушки (на відміну від хамбакера) і дає різкий, чистий звук. *Електрогітара YAMAHA EG-112*

УР.. Звукознімачі: 2 **сингли**, 1 **хамбакер** (ДоДієз, 25.03.2011). Зафікс у УЛ-ХХ\*; ВТССУМ\*, НСЗ\* (маленька платівка з однією чи двома піснями), ВТССУМ(Б)\* (*ще*: гра в теніс один на один); ДПСУЛ\*; Орф-2009\*.

**СЛЕМ** (англ. slam – врізатися, обрушуватися), у, ч., сленг. Штурханина, створена спеціально для розваги відвідувачами концерту альтернативної музики або футбольного матчу. *Не обійшлося і без жертв, в результаті слему постраждала дівчина, яку трішки затоптали. На щастя, вона лише отримала переляк та кілька синців* (Yandex, 6.04.2011).

**СЛЄМИТИСЯ** (див. **слем**), млюся, мишся, *недок.*, **послємитися**, млюся, мишся, *док.*, *сленг.* Створювати слем, брати участь у слемі. *Зазвучали дезовські рифи.. Народ відразу почав махати хаєрами, пробував слемитись* (Yandex, 6.04.2011); *Зміст афіш обіцяв, що фест буде неймовірним.. принаймні буде можливість «поковбаситись» і «послемитись»* (Yandex, 6.04.2011).

**СПАМІТИ** (від англ. spam), млю, миш, *недок.*, *сленг.* Розсилати спам (НСЗ) (spam, *скор.* від spiced ham – свинина зі спеціями – нав'язуваний рекламою продукт). *Забороняється.. писати коментарі, що не мають жодного стосунку до теми публікації (посту). Тобто .. спамити* (УР, 11.01.2010).

**СУСТЕЙН** (англ. sustain – затримка), у, ч., муз. Тс. **гейн**. *Глибокий тон, насичені тембри, хороший сустейн, прекрасна як на 30-літній вік збереженість. Можливий обмін на дешевшу [гітару]* (Google, 16.10.2010).

**ТАРГЕТИНГ** (див. **таргетування**), у, ч. 1. Тс. **таргетування**.

2. Цільові орієнтири. *Дефолтові банери показуються системою в тих випадках, коли не може бути вибраний один з банерів, які знаходяться в сценаріях з визначеним таргетингом* (Агенція ІР, 29.01.2011).

**ТАРГЕТУВАННЯ** (від англ. target – ціль), я, с. Установлення цільових орієнтирів у господарській, фінансовій, виробничій, рекламній тощо діяльності. Зафікс. у ВТССУМ(Б)\*\* (встановлення цільових орієнтирів грошової системи).

**ТАЧФОН** (від англ. touch – торкатися, phone – телефон), а, ч. Телефон із сенсорним екраном. *Головною особливістю тачфона Samsung AMOLED 3D є можливість відображення об'ємних зображень* (Мобіл., 29.01.2011).

**ТВІТТЕР** (реком.: твітер) (англ. twitter – щебетати, щебетання), у, ч. Назва однієї із соціальних мереж в Інтернеті (від оригінальної назви Twitter). *Ха-ха, оце прикол, зайшов на його профіль ... таки да – прям аська а не твіттер*) (Google, 16.10.2010).

**ТРИБЮТ** (реком.: триб'ют) (англ. tribute – данина, колективний дар), у, ч., муз. Музичний альбом, збірка, концертна програма, що цілком складається з кавер-версій (зазвичай одного автора чи виконавця). *Протягом літа*

щосуботи чекайте **трибюту** до свого улюбленого гурту (Городоцький МС, 22.04.2010); Jason Bonham зіграв **трибют** своєму батькові John Bonham, виступивши на фінальному концерті Guitar Center's Drum-Off 2009 в Лос-Анжелесі (Google, 23.03.2011).

**ТРУШНИЙ** (від англ. true – істина), а, е, сленг. Правильний, справжній, істинний. Також був прослуханий фінський Satanic Warmaster альбом Nachzehrer. Як на мене, то **трушним** поціновувачам блеку – це те що треба (Городоцький МР, 4.01.2011).

**ФАНФІК** (англ. fanfic, від fanfiction, fan – прихильник, фанат, fiction – художня література), у, ч. Жанр масової літератури, створеної за мотивами популярного твору (зазвичай літературного або кінематографічного) фанатом цього твору *Честно кажучи, мені від початку не захотілося читати ваш фанфік* (Аніме, 20.12.2010).

**ФЛЕЙРИНГ** (англ. flairing, від від flag – спалах, flair – талант, чуття), у, ч. Видовищне мистецтво приготування коктейлів з елементами жонглювання. **Флейринг** – це обов'язкове уміння бармена? (Новий, Підйом, 7.02.2011).

**ФOLK-MEТАЛ** (англ. folk metal), граф. фолькметал, фольк-метал, фольк метал) (реком.: фольк-метал), у, ч., муз. Граничний напрям металу, основою якого є народна музика. У **фолк-металі** використовуються ті самі типові інструменти, характерні для металу (гітари, бас, барабани) і, як правило, народні інструменти, які коливаються від звичайного до екзотичного (Вікіпедія, 26.03.2011); До альбому увійшло 4 композиції у стилі **фолк метал** із значними впливами традиційної карпатської музики (Городоцький МС, 30.09.2010).

**ХАМБАКЕР** (від англ. humbucking – пригнічення шуму), а, ч., муз. Магнітний звукознімач для електрогітари, який складається з двох котушок (на відміну від сингла) і дає насичений, теплий звук. *Електрогітара YAMAHA EG-112 UP. Звукознімачі: 2 сингли, 1 хамбакер* (ДоДієз, 25.03.2011).

**ХОЛІВАР** (англ. holy war – священна війна), у, ч., сленг., інт. Безкомпромісна запекла суперечка (перев. у інтернеті), коли її учасники у будь-який спосіб намагаються перевершити суперника, а не дійти спільної думки. *Головна мета холівару – якнайпривабливіше виглядати в очах глядачів* (Драмастика, 15.02.2010).

**ЮСБІ** див. USB.

**ЮТЮБ**, невідм. і у, ч., інф. Тс. **You Tube** (від оригінальної назви сервісу). 21 бер. 2011. Новини: ютуб (Google, 21.03.2011).

**CTR** (скор. від англ. click through ratio – зіставлення через клік) [сі-ті-ер], граф. CTR, невідм., ч., інт. Параметр, який визначає ефективність роботи банера у відсотковому відношенні кількості натискань (кліків) на банер до

кількості показів банера; клікабельність. *Сьогодні.. пошукові системи самі дають Вам можливість дізнатися точний CTR для пошукових запитів, по яких були здійснені переходи на Ваш сайт* (ВебМарк, 6.03.2011).

**FLASH-...** (див. **flash**), *інф.* Перша частина складених слів, що означає «зроблений у форматі Flash»: Flash-фа́йл.

**FLASH-КОНСТРҀКЦІЯ** (див. **flash**), *граф.* Flash-конструкція, *ії, ж., інф.* Мультимедійний файл у форматі Flash. *Нашими спеціалістами будуть проаналізовані внутрішня структура .. сторінок на предмет можливих помилок (наявність битих .. посилань, Flash-конструкцій, редиректів та ін.), які стають на перешкоді коректної індексації сторінок сайту роботою пошукових машин* (Агенція IP, 29.01.2011).

**GPS** (*скор. від англ. global positioning system* – глобальна система позиціонування) [джі-пі-ес], *граф.* GPS, *невідм., ч., інф.* 1. Супутникова система навігації, яка дає можливість визначити місцеперебування об'єкта на Землі (окрім приполярних зон) та в космічному просторі поблизу планети. *Супутники GPS невисоко піднімаються над Землею* (Google, 5.04.2011).

2. Засіб, функція для здійснення такої навігації. *Перші телефони з GPS з'явилися в 90-х роках.. Трохи докладніше про GPS. Навігатор чудово тримає зв'язок з супутниками. Правда, дуже довго «домовляється» з ними — час холодного старту займає декілька хвилин* (Дешевше, 29.01.2011).

**GPS-...** (див. **GPS**), *інф.* Перша частина складених слів, що означає зв'язок із супутниковою системою навігації: GPS-приймач, GPS-навігатор та ін.

**IPAD** (*англ. і* (багатозначне) – *я або скор. від Internet* – Інтернет, intellect – інтелект тощо, pad – планшет) [ай-пед, ай-пад], *граф.* iPad, ipad, айпад, *невідм. і а, ч.* Інтернет-планшет виробництва компанії Apple. *Цей набір для підключення до камери дозволяє імпортувати фотографії та відео з цифрової камери двома способами: імпорт фотографій та відео в iPad, використовуючи USB-кабель камери* (Дешевше, 29.01.2011); *Новий айпад показали просто щойно. Почав презентацію Стів Джобс, але закінчив хтось інший. Загалом нічого нового, нові пончики, щоб купували* (toss.pp.ua, 2.03.2011).

**IPHONE** (*англ. і* (багатозначне) – *я або скор. від Internet* – Інтернет, intellect – інтелект тощо, phone – телефон) [ай-фон], *граф.* iPhone, iphone, Айфон, айфон, *невідм. і а, ч.* Мультимедійний смартфон виробництва компанії Apple, який поєднує функції плеєра, комунікатора та інтернет-планшета. *Інтерфейс iPad успадкований з існуючих продуктів Apple і легкий у керуванні так само, як інтерфейс iPhone* (Дешевше, 29.01.2011); **iPhone-Центр** (*Все для Айфон у Львові*).. «**Айфон-Центр**» – *Все для Вашого айфона* (vseuslugi.info/detai, 18.04.2011).

**IPOD** (англ. і (багатозначне) – я або скор. від Internet – Інтернет, intellect – інтелект тощо, pod – стручок, підвіска) [ай-пóд] *граф.* iPod, ipod, айпод, невідм. і а, ч. Портативний медіаплеєр виробництва компанії Apple. *Мій комп не бачить айпод, підключений через USB* (itc.ua, 18.04.2011); *У ipod touch так багато технологій, що ви забудете, що це просто ipod* (<http://applevsim.uaprom.net>, 18.04.2011).

**USB** (скор. від англ. universal serial bus – універсальна послідовна шина) [ю-ес-бі́], *граф.* USB, ЮСБі, невідм., ч., *інф.* Послідовний (через кабель або вбудовані елементи) інтерфейс передавання даних для середньо- та низькошвидкісних пристроїв. *Підключення через USB значно скоротить ваші зусилля* (Дешевше, 29.01.2011); *Мій комп не бачить айпод, підключений через USB. Визначає, як девайс підключений через ЮСБі, але вказує, що пристрій не опізнаний* (itc.ua, 18.04.2011).

**USB-...** (див. **USB**), *інф.* Перша частина складених слів, що вказує на відношення чого-н. до передавання даних через USB: USB-порт, USB-роз'єм,

**USB-КАБЕЛЬ** (див. **USB**), *граф.* USB-кабель, я, ч. *інф.* Кабель для передавання даних через USB. *Набір для підключення до камери дозволяє імпортувати фотографії та відео з цифрової камери двома способами: імпортувати фотографії та відео в iPad, використовуючи USB-кабель камери* (Дешевше, 29.01.2011).

**USB-РОЗ'ЄМ** (див. **USB**), *граф.* USB-роз'єм, у, ч. *інф.* У цифрових пристроях – вхід для USB-кабеля. *За кришкою панелі розміщений USB-роз'єм* (Дешевше, 29.01.2011).

**WI-FI** (скор. від англ. wireless fidelity – безпроводна точність) [вай-фай́], *граф.* Wi-Fi, WiFi, невідм. і ю, ч., *інф.* Технологія безпроводного високошвидкісного передавання даних (перев. для підключення до інтернету) у радіусі 50–500 м, напр., у кафе, ресторанах, готелях, вокзалах тощо. *Батареї вистачить на 3–4 доби постійної готовності прийняти вхідний дзвінок або відправити який-небудь файл по Wi-Fi* (Дешевше, 29.01.2011).

**WIMAX** (скор. від англ. worldwide interoperability for microwave access – глобальна телекомунікація), [вай-ма́кс], *граф.* WiMax невідм. і у, ч., *інф.* Технологія безпроводного високошвидкісного передавання даних (перев. для підключення до інтернету) в радіусі 1–10 км. *Від інших радіотехнологій WiMAX відрізняється тим, що стабільно працює навіть за відсутності прямої видимості базової станції, використовуючи відбитий сигнал* (Соломон, 4.04.2011).

**WWW** (скор. від англ. World wide web – Всесвітня павутина) [ве-ве-ве́, да́бі-да́бі-да́бі, да́бл-ю-да́бл-ю-да́бл-ю, три-ве́, три-да́бі], *граф.* www, невідм., с.



Система гіпертекстових документів, перегляд яких здійснюється за допомогою браузера; мережа, веб. *Відвідати сайт Google у вашому місцевому домені. www.google.ad. Andorra* (Yandex, 6.04.2011).

**X-ФАКТОР** [ікс-фактор], *граф.* X-фактор, а, ч. Виняткова якість людини, яка визначає її талант, харизму; божа іскра. *Талант-шоу «X-Фактор» – це найпопулярніше у світі вокальне талант-шоу! Маєш X-фактор – чекаємо на СТВ!* (СТБ-С, 24.01.2011).

**YOUTUBE** (*англ.* you – ти, tube – труба, тунель) [ю-ту́б], *граф.* YouTube, Youtube, youtube, ютуб *невідм. і у, ч., інт.* Сервіс в інтернеті, призначений для перегляду, коментування, скачування й розміщення відеоматеріалів будь-якого характеру. *Програмне забезпечення .. дає змогу програвати ролики з YouTube* (Дешевше, 29.01.2011); *Щодо редагування статті Великі Межирічі, то Youtube є найкращим і найповнішим зібранням відеоматеріалів в Інтернеті (2 млрд переглядів на день)* (Вікіпедія, 18.05.2010).

#### Умовні позначення

✓ **слово, словосполучу** раніше вже зафіксовано в певному лексикографічному джерелі, але з іншим значенням або без тлумачення;

• **слово** зафіксоване в інших лексикографічних джерелах без тлумачення, у Матеріалах уперше витлумачено його значення;

\* **слово** вже зафіксоване й витлумачене в лексикографічних джерелах, а в Матеріалах наведено нове, не зафіксоване досі, значення;

\*\* **слово** зафіксоване в інших лексикографічних джерелах з тим самим значенням, однак у Матеріалах розширено чи скориговано його граматичну, стилістичну, ілюстративну, тлумачну характеристики тощо;

•• **слово** зафіксоване в іншому словнику без тлумачення, однак його значення, що випливає із перекладної частини словника, синонімів та ін., відрізняється від поданого в Матеріалах.

#### Список скорочень словників

**ВТССУМ** Великий тлумачний словник сучасної української мови / Кер. вид. проекту П. М. Мовчан, В. В. Німчук, В. Н. Клічак, наук. ред. В. В. Жайворонок. – К.: Дніпро, 2009. – 1329 с.

**ВТССУМ(Б)** Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ Перун, 2007. – 1736 с.

- ДПСУА** Динамічні процеси у сучасному українському лексиконі / Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. – К.: Вид. дім Дмитра Бураго, 2008. – 335 с.
- ЛСІ** Нелюба А. Лексико-словотвірні інновації (1983–2003). – Х., 2004.
- НСЗ** Туровська Л. В., Василюк Л. М. Нові слова та значення. – К.: Довіра, 2008. – 271 с.
- Орф-2009** Український орфографічний словник / За ред. В. Г. Скляренка. – К.: Довіра, 2009. – 1011 с.
- ССІН** Сучасний словник іншомовних слів / Укл. О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2006. – 1017 с.
- УЖ** Ставицька Л. О. Словник жаргонної лексики української мови. – К.: Критика, 2003. – 335 с.
- УЛ-XX** Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації). – К.: Видавн. центр КНЛУ, 2003. – 388 с.

**Oksana TYSHCHENKO**

**Foreign language elements in the new vocabulary (Dictionary Materials)**

The article analyzes the ways of certification of register units and lexicographic sources in the dictionary materials intended for identifying and fixing new words in the modern Ukrainian language. Special means are used, such as graphic characters indicating some peculiarities of recording the words in other dictionaries as well as their significance, functional use, etc. This encourages diachronic and synchronic observation of the development of lexical units in language and in lexicographic interpretation.